

Marianne Dose Hvids translokationstale

Taler

Marianne Dose Hvid
Rektor på Ikast Brande
Gymnasium

Dato

25. juni 2021

Sted

Ikast Brande Gymnasium

1 Kære studenter anno 2021

Forleden dag genså jeg Thomas Vinterbergs film "Druk". Det er en god film. Det er livsbekræftende scener, der udspiller sig i filmens slutning, og det er præcist der, hvor I er lige nu. Studenter, der springer ud som billede på livskraft, transformation, glæde og håb. Det er, hvad I udtrykker, og det er det, der gør denne dag til noget stort og fantastisk hvert eneste år. Det er et privilegium at få lov at sende jer afsted, videre i livet, med en studentereksamen i bagagen. Så er man godt på vej.

10

Vinterbergs film viser nogle af de traditioner, der kendetegner det at gå i gymnasiet. Traditioner, der er et stykke vigtig dansk kulturhistorie.

15

Så vigtig at trods global pandemi, så var der ikke een i hele kongeriget der i år var i tvivl om, at studenterkørsel er et must. Det var slet ikke til diskussion – ikke et tema overhovedet. Det er jer velundt.

20

Det er meget, meget skønt at se jer samlet her i dag. Lige så skønt, som det var at se jer sammen på sidste skoledag, hvor I fik lov til at udfolde jer lidt sammen igen med al den energi og livskraft, der er kendetegnende for jer og som har haft trange kår.

25

Vi har været meget begrænsede i vores udfoldelsesmuligheder de sidste 15 måneder.

De mange selvfølgeligelige fællesskaber her på skolen har ikke været en mulighed. Vi har savnet synergien, alt det impulsive. Det der opstår, når vi er sammen.

Stemningen og inspirationen fra store og små fælles oplevelser.

Vi har i stedet oplevet en betydelig ensretning af vores liv; Vi har alle nærmest mekanisk marcheret i takt til den samme coronadagsorden.

- 35 På den måde har vi alle erfaret, at lykken ikke er bare at passe sig selv uafhængigt af andre. Vi har brug for fællesskaber. Vi har lært at sætte pris på den hverdag, vi måske før tog for givet.

- Men vi har også lært at klare os på trods. Kreativiteten og omstillingsparathedens
40 har været stor. Man siger at kriser fremmer innovation. Kriser river op i traditioner og vaner, og de skaber grobund for nye tanker, ideer og arbejdsformer.

- I har i den grad kaperet nye arbejdsformer, da læringen skulle foregå via Teams,
45 og I måtte nøjes med et virtuelt rum.

Nu kan I tage jeres omstillingsevne og kreativitet med jer. De kompetencer kan I udnytte, uanset hvor I begiver jer hen.

- 50 Nedlukningerne har uden tvivl også givet jer mere tid til fordybelse og rum til eftertanke – og måske har I lavet nye og andre ting, som I slet ikke vidste, I kunne brænde for. I blev måske også mindre fortravlede, fordi der ikke var så meget at gå glip af.

- 55 Med så lang en periode, hvor det frie liv har været begrænset – og der hvor vi står lige nu – på tærsklen til genåbning og normalisering – er det da ikke værd at reflektere over, hvad livskvalitet og et lykkeligt liv egentlig er.

- 60 Har vi alle de samme mål her i livet, eller er livskvalitet og lykke noget individuelt?

I mange år har Danmark i FN's målinger placeret sig som det samfund i verden, der har den mest lykkelige befolkning.

- 65 Adspurgte er danskerne dem, der udtrykker at være mest tilfredse med deres liv og levevilkår.

Vores høje lykkeindeks i Danmark synes i høj grad at basere sig på tillid og

70 tryghed. At vi i vores land kan have tillid til hinanden og til myndighederne, at vi lever med økonomisk og social tryghed. Og så er vi ret dygtige til at hygge os.

Men mon ikke livskvalitet og lykke er sammensat af mange forskellige faktorer og begivenheder, som vi møder i vores liv. Vi flytter os hele tiden som
75 mennesker, og dermed flytter vores følelse af lykke også.

Den græske filosof Aristoteles sagde om lykken:

Lykke er ikke et mål, vi når for enden af livets vej – det er den måde, vi lever vores
80 *liv på.*

Lykke eller livskvalitet for Aristoteles er ikke noget, der findes i et kort øjeblik som en følelse, der kommer og går. Lykke er ikke afgrænset tidsmæssigt, men er noget, der kendetegner et helt liv. Så lykken vil aldrig være konstant, men flytte
85 sig i takt med, at vi flytter os.

I sidder lige nu helt sikkert med en lykkefølelse og en stor livsappetit på det, som sker lige her og nu i jeres liv. Hvad morgendagen bringer, bekymrer I jer ikke om her i dag. Det får mig til at vende tilbage til Vinterbergs film. For den film
90 sender også et stærkt budskab om, hvor vigtigt det er at være til stede i nuet og nyde øjeblikket. Vi skal ikke fortabe os i grublerier om fortiden eller fremtiden, for så mister vi evnen til at kunne mærke livet.

Helt identisk med den gamle Aristoteles, har vores netop afdøde præst Johannes
95 Møllehave sagt om livet:

Det er det, der sker undervejs, der er livets mening. Livet handler ikke om at blive salig eller vinde eller nå et bestemt mål. Gaven til os er, at vi lever. Opgaven er at leve hver dag. (...) Vi skal være på vej.
100

Det er altså ikke målet i sig selv, der er saliggørende, men det at have en retning.

I er på én og samme tid både ved vejs ende og på vej. I er i gang med mange tanker og måske de første skridt på en ny vej med mange nye muligheder og
105 udfordringer. I vil fra mange sider blive afkrævet svar på, hvad I har af fremtidsplaner.

110 Der hvor I står nu, er en vigtig tid, som har værdi i sig selv, hvor det ikke kun handler om at præstere og bevise.

Jeres veloverståede eksaminer skal tjene, ikke bare som en faglig indsigt, men også som en almenmenneskelig indsigt. Herfra skal I hente modet, nysgerrigheden og roen til at mærke livets mange nuancer og muligheder.
115

I skylder ikke nogen svar på, hvad I vil med jeres fremtid. I er hele tiden, med Johannes Møllehaves ord – på vej. I vil hele tiden få nye indsigter og nye perspektiver på, hvad der er de rigtige valg for jer. I skylder kun jer selv at finde den vej, som giver mening og lykke i jeres liv.

120 Jeg har kunnet se i Lectio, at mange af jer har beskæftiget jer med at indfange, hvad lykken egentlig er.

I jeres timer i dansk og for jer, der har haft oldtidskundskab har lykken været et særligt tema. Alexander fra 3. x. har skrevet et fint digt om lykken, – og jeg vil gerne dele et lille uddrag af hans digt her med jer:

Lykken er at drikke en varm kop kaffe på en kold og regnfuld dag
130 *At se dråber langsomt falde ned af ruden mens man kan høre vinde puste på væggene*

Lykken er at slappe af mens man lytter til sin yndlings sang
Bare at være til stede i nuet og ikke tage det for givet
Lykken er det tilfældige smil man får på gaden
135 *Det lille afbræk fra en ellers travl hverdag*
Lykken er i alt
Overalt.

140 Jeg tænker, du har fat i noget ret essentielt, Alexander og jeg tænker ligesom dig. Lykken handler også om at have det rette perspektiv på dagen, på vejen og på livet.

Så jeg vil slutte af med at sige til jer. I er en bemærkelsesværdig årgang. I kan
145 noget, som ingen andre årgange har kunnet før jer. Og igen med en henvisning til filmen "Druk". Husk at være til stede i nuet, for ingen kender dagen i

morgen.

150 Jeg hepper på jer.

Jeg dimitterer hermed årgang 2021 fra Ikast Brande Gymnasium.

Kilde
155 Tilsendt fra taleren.

Kildetype
Digitalt manuskript

Tags
160 Translokations-/dimissionstale

URI
<https://www.dansketaler.dk/tale/marianne-dose-hvids-translokationstale-2021>

165

170

175

180

185